

Fremsendt til info@producentansvar.dk
Kopi til direktør Kathrine Jensen, kje@producentansvar.dk

11. april 2025

Høringssvar vedrørende tildeling for emballage

VANA har modtaget Dansk Producentansvars (DPA) tildeling for emballage i høring den 4. april 2025, og vil nedenfor fremkomme med vores bemærkninger. Derudover fremsendes bilag med illustration af VANAs tildeling hvor kombineret og fællesindsamling fremgår.

Indledningsvis bemærkes det, at det er positivt, at tildelingen nu i højere grad tildeler kombinerede indsamlinger til kun én kollektiv ordning. Der er dog fortsat udfordringer med tildeling ved fælles indsamlinger i kommunerne, hvilket særligt kommer til udtryk hos fælleskommunale selskaber.

Resultatet bliver, at tildelingen fortsat er unødigt fragmenteret og giver anledning til høje administrative byrder og omkostninger for producenter, kollektive ordninger, kommuner og affaldsproducerende virksomheder.

VANA opfordrer på det kraftigste til, at DPA pr. januar 2026 nedsætter en følgegruppe bestående af kollektive ordninger, kommuner, DPA og eventuelle andre interessenter. Formålet med følgegruppen er løbende at drøfte de udfordringer, som den fragmenterede tildeling skaber, metode til beregning, der sikrer de relevante hensyn, samt forberede input til evalueringen af producentansvaret i 2027.

Konkurrenceretlige udfordringer

Af mødet hos DPA d.d., fremstod det som om, at DPA accepterer, at kollektive ordninger bytter kommuner hinanden imellem inden DPA træffer afgørelse. Dette er ikke en proces, der er beskrevet i bekendtgørelsen, ligesom DPA ikke i høringsbrevet har anført dette.

Det er DPAs opgave som registermyndighed at træffe afgørelse om tildeling, og det kan potentielt være konkurrenceforvridende hvis DPA tillader at enkelte kollektive ordninger bytter hinanden imellem.

Udover ovenstående medfører tildelingen et behov for at de kollektive ordninger koordinerer, da der for både kombinerede og fælles indsamlinger, er mange kommuner, hvor disse er tildelt flere kollektive ordninger.

De konkurrenceretlige aspekter af dette bør afdækkes, så der sikres klare rammer og minimumskrav for dette.

Beregning af tildeling – markedsandele og hensyn

Et gennemsyn af DPAs tildeling, samt præsentation fra mødet hos DPA d.d., efterlader det indtryk, at en geografisk spredning har været et kriterie for DPA i tildelingen. Geografisk spredning er fornuftig, men det er ikke et af de hensyn, der fremgår af bekendtgørelsen.

Markedsandel

DPA oplyser på mødet d.d., at tildelingen tager højde for markedsandele og øvrige kriterier, uden at gå på kompromis med præcisionsgraden af tildelingen.

DPA oplyser derudover, at tildelingen har opnået en præcisionsgrad på 99,7 %.

Denne første tildeling er baseret på de forventede markedsførte mængder, som virksomhederne har indberettet i en periode med stor usikkerhed. Mange virksomheder har været usikre på hvem der har ansvaret, om der er tale om erhvervs- eller husholdningsemballage osv. r Mængderne er derfor behæftet med meget stor usikkerhed. Tilsvarende er data om kommunernes indsamlingsmængder også forbundet med stor usikkerhed.

En tildeling med en præcisionsgrad på fx 95 %, der inddrager både hensynet til kombineret indsamling, fælles indsamlinger og samling af fraktioner i kommuner, vil langt være at foretrække, da det vil medføre færre administrative byrder og et mere effektivt producentansvar.

Kombineret indsamling

DPA oplyser på mødet d.d., at man til brug for beregningen af tildelingen, har anvendt data om kommunernes indsamling, samt at dette er stammer fra ADS.

DPA kan med fordel anvende de data som JHN Processer har indsamlet for Miljøstyrelsen i forbindelse med implementeringen af producentansvaret, som er mere opdaterede.

Fælles indsamlinger

Det fremgår ikke af DPAs høringsbrev, mødet d.d., eller selve tildelingen, at man har inddraget data om fælles indsamling på tværs af kommuner.

- Vil DPA bekræfte om man har data om fælles indsamling på tværs af kommuner? og
- Hvorvidt disse data er anvendt i tildelingen?

Konsekvenser ved tildelingen - husholdning

Hos de fælleskommunale selskaber omlaster kommunerne på samme anlæg, hvorfor fraktionerne overdrages til de kollektive ordninger blandet fra forskellige kommuner. DPAs arbejde med at holde kombinerede indsamlinger samlet, udfordres når kommunerne i et affaldsselskab efterfølgende deles mellem flere kollektive ordninger.

VANA skal i den nye tildeling i 35 tilfælde dele en kombineret indsamlingsfraktion med en anden kollektiv ordning. De delte indsamlingsfraktioner fordeler sig på 22 omlastningsanlæg og involverer 80 kommuner.

Det er muligt at nedbringe antallet af delte fraktioner i kommunerne, hvis DPA tilretter tildelingen med øje for at holde affaldsselskabernes fraktioner samlet på én kollektiv ordning, som bekendtgørelsen også tilsigter. VANA vil gerne appellere til, at DPA gennemgår tildelingen en ekstra gang med henblik på at samle fælles kommunale indsamlinger.

Organisatorisk og/eller finansiel tildeling

DPA oplyser i høringsbrevet, at anmodning fra høringsvar vedrørende behovet for præcision af organisatorisk/betalingsforpligtelse, er blevet taget til følge.

Da det er to meget forskellige opgaver, der skal løses, afhængig af organisatorisk/finansiel, er det helt afgørende, at afgørelsen begrundes med hjemmel og henvisning til organisatorisk/betalingsforpligtelse.

Selvom DPA i tildelingsoversigten for hver fraktion har angivet, om der er tale om en organisatorisk (operationel) eller betalingsforpligtelse (finansiel) tildeling, så er dette imidlertid en information, som ikke i alle tilfælde er retvisende.

Af DPAs høringsbrev, henvises der til § 35 fsva. husholdningsfraktioner der overdrages, men oplistningen af fraktioner er mangelfuld, idet DPA for papiraffald ikke har medtaget "når det indsamles kombineret med papaffald".

En tildeling af fraktionen papir, vil således kun være organisatorisk i de tilfælde, hvor kommunen indsamler papir kombineret med pap. Hvis papir indsamles separat, vil det være en finansiel tildeling. Dette bør afspejle om tildeling afspejle, se eksempel i bilaget.

Herudover er det uklart hvordan tildelingen forholder sig med kombinerede indsamlinger i det tilfælde, hvor det ikke er muligt at tage hensyn til, at fraktionerne tildeles den samme kollektive ordning, herunder hvilken kollektiv ordning, der får det organisatoriske ansvar for den samlede kombinerede fraktion.

Det følger af bilag 9, at DPA i tilfælde hvor en kombineret indsamling tildeles forskellige kollektive ordninger, skal *"tildele fysisk organisatorisk ansvar og betalingsforpligtelser til den ene kollektive ordning, jf. § 35, og betalingsforpligtelser til den eller de øvrige kollektive ordninger, jf. § 36."*

Der fremstår derfor et behov for, at DPA præciserer følgende omkring tildelingen:

- I hvilke tildelte kommuner er tildelingen af papirfraktionen organisatorisk eller finansiel.
- Hvilken kollektiv ordning er tildelt det organisatoriske ansvar for en kombineret indsamlingsfraktion, når DPA har tildelt fraktionerne i den kombinerede indsamlingsfraktion til to eller flere kollektive ordninger.

Konsekvenser ved tildelingen - erhverv

Det fremgår af emballagebekendtgørelsens bilag 10, at DPA ved beregningen af tildelingen, skal anvende producenters markedsandel og i videst muligt omfang tage hensyn til, at alle erhvervsemballageaffaldsfraktioner fra en kommune tildeles samme kollektive ordning.

VANA har fået tildelt alle erhvervsaffaldsfraktioner i 6 kommuner, hvilket er lidt bedre end den første tildeling.

Dette betyder dog fortsat i praksis, at de fleste affaldsproducerende virksomheder i Danmark bliver pålagt at søge om kompensation for sine forskellige emballagefraktioner hos 2-3 kollektive ordninger. Det bliver potentielt mere end dobbelt op på antallet af ansøgninger, som skal indsendes og behandles. Det er en unødvendig administrativ byrde at pålægge de mere end 300.000 erhvervsvirksomheder.

Konkret ift. tildelingen har VANA følgende spørgsmål:

- VANAs markedsandel for restaffald fra husholdninger ligger på 80%. Hvordan kan det hænge sammen med, at VANA er tildelt restaffald i kommuner, der dækker 93% af befolkningen
- Der mangler fortsat en finansiel tildeling af træ fra husholdninger. DPA oplyser, at det skyldes, at DPA fra Miljøstyrelsen har modtaget 0-mængder for træ, husholdning. Hvornår forventes disse fraktioner at blive tildelt?

Vi står naturligvis til rådighed for yderligere uddybning eller opfølgende spørgsmål.

Med venlig hilsen

Marianne Roed Jakobsen
Adm. direktør, VANA A/S.